

Уставним судовањем жели се у ствари, правним средствима, осигурати да вршење свих државних функција, а тиме и судске – буде у складу са уставом.

2.

Установљење непосредне уставне контроле судске власти, подстакло је опсежне расправе о природи те контроле и њеном домету, те о утицају уставног надзора на судске процесе уопште, посебно у земљама у којима је уведена пуна уставна жалба. Предметом нарочите пажње постала су питања везана за односе уставних судова и врховних зајамчених људских права – путем предлога, односно (уставне) жалбе – та правна средства била су у суштини више уставна декорација, него реално правно средство. (касационих) судова, који су најчешће уставом одређени као „највиши судови у земљи“ (у чијој је надлежности већ традиционално заштита права и правних интереса грађана). Наравно, успостављање уставне контроле судске власти и „увођење“ уставног суда у област непосредне заштите људских слобода и права, у значајној мери је изменило полазну идеју поделе функција између уставног суда као „негативног законодавца“ и редовних судова као носилаца независне судске власти, те наметнуло потребу да уставни суд „нађе своје место у тој области“. То је дакле захтевало да у односу на судску власт и њен челни орган – врховни (касациони) суд, буде опредељен домет уставносудске контроле, тј. да се ближе одреди уставноправна граница делања уставног суда, као и његова овлашћења у вршењу контроле уставности судских одлука.

Због обима овог рада, нисмо у прилици да се осврћемо на све важније аспекте односа и веза уставног суда и редовних судова, нити пак да указујемо на бројна питања која су се испољавала у вршењу контроле уставности аката и радњи судске власти. Међутим, опште је запажање у упоредном праву да је остваривање ове функције већ на самом почетку довело до напетости у односима ових органа, а посебно уставног и врховног (касационог) суда. Та почетна напетост, последица је добрим делом чињенице да врховни судови, као највиши судови у држави, нису били навикнути на било какву правну контролу свог рада, али ни на непосредну примену одредаба устава. Разматрајући те отпоре и тензије Р. Passaglia констатује да су „судије чије одлуке може поништити орган који се налази ван судске хијерархије природно обазривије када је реч о својим надлежностима“, те да стога „чим им се укаже прилика настоје да истакну своју власт, опирајући се сваком наметању“. Плодно тло за сталне расправе и спорења између уставних судова и органа судске власти, лежи и у чињеници да текстови устава и закона, по правилу, не садрже решења којима би се ближе одређивао домет (и границе) уставне контроле, као ни решења о овлашћењу уставног суда у испитивању уставности судских одлука. Увидом у уставне текстове може се закључити да је овај облик контроле поднормиран и, по правилу, препуштен законодавном